

ВАРНЕНСКИ *Кореняк* КОРЕНЯКЪТ

Орган на Културно-просветното Икономическо Дружество „Варненски Кореняк“

Год. абонаментъ 25.
Излиза двуседмично

Редакция и администрация въ клуба
— Варна, „6-й Септември“ № 29

Обявления се приематъ
по споразумение

Варненци обичайте града си и работете за неговото преуспяване!

Хр. Кр. М. Црски

Трѣбва да се помогне на беднитѣ и изнемогващитѣ

Зимата приближава и положението на беднитѣ става по-тежко, защото нуждитѣ се увеличаватъ, а доходитѣ и средствата намаляватъ. Това тежко положение се чувства въ по-голѣмитѣ градове, гдето безработицата е по-голяма и гдето беднотията е въ голѣми размѣри. Въ Варна, голѣма частъ отъ населението изнемогва и презъ зимнитѣ студени дни ще чувствува много лишения. Беднитѣ не ще бждатъ въ състояние сами да се справятъ съ положението, тѣ не ще могатъ да нахранятъ, да стоплятъ и облѣкатъ свойѣ семейства. Налага се да се вземагъ грижи отъ държавата, общината, благотворителнитѣ дружества и отъ състоятелнитѣ граждани за да може да се облекчи тежкото положение на изнемогващитѣ бедни наши съграждани и съгражданки. Християнски и човѣшки дългъ е да помагаме на нашитѣ близки, когато тѣ се намиратъ въ тежко положение, защото безъ подкрепа беднитѣ не могатъ да запазятъ своето здраве. А здравето е гаранция за добруването и напредѣка на единъ народъ. Само здравиятъ народъ може да бжде силенъ, само здравия народъ може да брани своята родина. Тая истина никой не може да отрече, но ние сме длъжни да припомнимъ на нашето заможно гражданство тая истина съ цель да напомнимъ и неговитѣ задължения — да помага съ каквото и колкото може на ония които страдатъ, на ония, които изнемогватъ, на ония който се нуждаятъ съ чужда подкрепа. Държавата и общината взе-

матъ мѣрки за облекчение положението на нуждающитѣ, но това облекчение не може да дойде само отъ държавата и общината. Устройванитѣ комитети въ всѣки градъ за събирание помощи за беднитѣ трѣбва да бждатъ подпомогнати съ пълното съзнание, че се върши добро дѣло. Но споредъ насъ, независимо отъ тия инициативи на обществени институти нужно е да се развие и частната благотворителностъ. При частната благотворителностъ по-добре могатъ да се узнаятъ нуждитѣ на страдающитѣ, защото всѣки поотдѣлно ще подпомага тия семейства, който той най-добре познава и за които е убеденъ, че помощта, която се дава, ще отиде да задоволи нуждитѣ на едно действително бедно и изнемогващо семейство. Въпросътъ за благотворителността е важенъ социаленъ въпросъ и разрешаването му не е лесна задача за обществото.

Какъ и чрезъ какво да се помага на нуждающия се, дали чрезъ създаване работа или чрезъ даване помощи въ пари, продукти и облекло, това сж отдѣлни въпроси, които не ще разглеждаме въ тия наши редове. Ние имаме само за задача да припомнимъ въ тия тежки времена задълженията на гражданството, че то трѣбва въ една и или друга форма да се старае да облекчи положението на ония, който страдатъ и изнемогватъ.

Благотворителността — чрезъ подпомагане на беднитѣ е голѣма добродетель, която трѣбва да се насади въ съзнанието на всички.

бре разбрани и добре оценени отъ нашитѣ читатели и отъ цѣлкупното варненско гражданство, защото така ще подпомогнемъ себе си.

Варненци, предпочитайте производството на индустриални Варненски предприятия, защото тѣ се изработватъ отъ Варненски работници — отъ Варненски граждани.

Варненци, пращайте си децата въ български училища, защото тамъ ще се учатъ на роденъ езикъ.

Никола Милковъ
членъ на Търговската Камара

НАМѢСАТА НА ДЪРЖАВАТА ВЪ ЧАСТНО-СТОПАНСКИТѢ ОТНОШЕНИЯ

Напоследъкъ държавата съ своитѣ помощни органи община и други подразделения все повече и повече се намѣсва въ частно стопанския животъ на стопанскитѣ дѣятели. Цельта е да се нормализира стопанския животъ чрезъ съгласуване интереситѣ на отдѣлнитѣ стопански съсловия, да се справи съ неблагоприятнитѣ колебания и да защити икономически по-слабитѣ. Споробъ много има около ефикасността и границитѣ на тая намѣса ние ги виждаме и въ нашия стопански животъ. Всѣка крайния административенъ формализъмъ може да ограничи дейността на стопанскитѣ дѣятели и да намали неговитѣ доходи а съ това и тия на народното стопанство. Напоследъкъ въ насъ ясно проличава тоя административенъ формализъмъ ограничаващъ личната инициатива на стопанския дѣятел и тая намѣса ще даде отрицателни резултати.

Последнитѣ нареждания на М-вото на Търговията ограничиха до голѣма степенъ инициативи за вносъ на много артикули съ които частния стопански дѣятел се бѣ нагърбилъ да снабдява страната — благодарение на тоя административенъ формализъмъ: И много пжти българския стопански дѣятел се е питалъ дали нашето стопанство е дирижирано стопанство или то ва на частната стопанска инициатива. Ако сме въ границитѣ на свободното стопанство нецелесъобразно е държавата да спѣва и ограничава частната инициатива особено за времена каквито сж тия на бързи колебания. Липсва ли стимула за печалба — (за даване ценности) било при дирижирано или частното стопанство ще липсва и основната причина за стопанска дейностъ. Въпросъ е само на административния формализъмъ да опредѣли процента на печалбата на стопанския дѣятел — съгласно

Цонко Ханджиевъ

ПРЕДСТОЯЩИТѢ ЗАКОНОДАТЕЛНИ ИЗБОРИ

Последнитѣ две войни и редицата преживѣлици въ продължение на двадесетъ години сж една цѣла школа, презъ която мина българскиятъ народъ и затова отъ най-първия до последния гражданинъ научихме да отдѣляме къкличата

условията и възможноститѣ на консуматора и по този начинъ да се яви като регулаторъ срещу натрупване на голѣми печалби въ защита на потребителя. Въ кръга на консумативнитѣ и материалнитѣ възможности трѣбва да се постави едно равновесие между производството и потребление въ кръга на цѣлия националенъ пазаръ за което е необходимо единъ предварителенъ планъ, който ще се прилага отъ единъ центъръ — държавенъ стопански съветъ. Всѣкакви други временни нареждания на тоя или оня административенъ органъ неповишавати на добре проучени стопански закони, практика и възможности ще носятъ върху потребителя своитѣ лоши послѣствия. Всѣко предпочитане или прибѣгване къмъ друга стопанска форма доставки чрезъ общини, дирекции и др. при наличността на сегашнитѣ стопански дѣятели ще донесе пакости за народното ни стопанство. Да се урегулира хода на една машина не ще рече да се поставятъ нови части, които тя никога не е имала и които могатъ да спѣватъ нейния ходъ. Сжщо нѣщо е и въ стопанския животъ. Държавната намѣса следователно трѣбва да има своитѣ граници безъ да парализира личната инициатива, безъ да облагоденствува известенъ отрасълъ за смѣтка на другъ, безъ да дава привилегии за побързо или благоприятно развитие. Защото при каквито и стопански форми да се назовава страната пакъ частната инициатива е която ще тласне формата къмъ своя напредѣкъ и печалбата макаръ и ограничена ще бжде стимула за нейното развитие. Ето защо време е държавата да подкрепи всички инициативи на стопанския дѣятел целящи благосъстоянието на българския народъ.

отъ чистото зърно. И ако тукъ таме има разни дразги и разпри, нѣкое сектанство и лични смѣтки, тѣ трѣбва да бждатъ херметически задушени подъ силата на общата народна воля и подъ повика за разумъ, тактичностъ и саможертви.

Варненския избирателъ при предстоящитѣ законодателни избори трѣбва, преди да пусне бюлетината си, да направи двойна преценка на кандидата

да бжде съ голѣми връзки и да е живѣлъ съ ежедневитѣ болки и тежнениа на широкитѣ народни маси, той трѣбва да притежава всички данни, че когато отиде въ Камарата, ще се ръководи единствено отъ съвѣстата си, и че ще застане тамъ, като вѣренъ стражъ на Родината, и второ, никога да не забравя, че неговия изнемогващъ градъ — жертва на националнитѣ ни идеали, въ много случаи ще има нужда отъ услугитѣ му, защото за никого не е скрито, че цвѣтущата нѣкога търговска Варна, днесъ е пълненъ застой и защото гражданството отъ всички съсловия гледа съ загриженостъ на неизвестното си бждаще. Това гражданство отчасти би се успокоило ако намѣри въ лицето на българския работнически енергични свои застъпници на интереситѣ си предъ разни институти и отговорни фактори. За честта на Варна трѣбва да се признае, че люди имащи качества да представяватъ съ достоинство града ни въ Камарата имаме достатъчно; въпросъ е да се избере най-достойния отъ достойнитѣ.

Нека вѣрваме, че варненци ще съумѣятъ да встанатъ надъ всички дребнави смѣтки правени отъ този или онзи, и ще си избератъ избраници достойни да ги представяватъ въ Камарата по държавната политика и двойно по достойни да отстояватъ интереситѣ на Варна.

Варненци, купувайте занаятчийски произведения отъ Варненски занаятчии — защото възнаграждате труда на мѣстния занаятчия.

Варненци, купувайте стока отъ мѣстни търговци защото тѣ носятъ всички фискални тежести на общинския ни бюджетъ. Когато отивате въ другъ градъ — запазете си покупкитѣ за Варна.

Учреждения, банки, държавни и частни стопански предприятия, печатайте всички книжа въ мѣстни печатници — тамъ работятъ варненски работници — тѣ консумиратъ материала отъ варненски търговци.

Варненци, пийте варненско вино — защото то е плодъ и потѣта на мѣст-

Д-ръ А. Педваковъ

Въздушната война

Всички европейски държави и народи въ настоящата минута преживяват крайно нервно напрежение предъ застрашаващата ги опасност от едно възможно и много близко кърваво стълкновение. Всички народи сж загрижени за утрешния денъ и безъ изключение се надпреварват да се въоръжатъ за защита и нападение, разпийвайки милиарди сръдства, тъй необходими за подобрене на народното благосъстояние и поминъкъ, за опазване на народното здраве и за изграждане културния напредък на всъка страна.

Европейският материкъ — люлка на цивилизацията, на старата и най-нова култура — представлява бумтещ кратеръ, който изпраща първите си трусове — предвестници на вулканическо изригване, готово да срути и погребне развалините на съвременната човъшка култура, да погуби и алчущето човъчество за свобода, правда, справедливостъ и мирно развитие. Въ историята на народитъ сж отбелязани не една подобна на сегашната епоха на умопомрачени

е, на надделяване на звърският надъ човъшкият инстинкти, на чувствата надъ разума, на омразата и отмъщението надъ любовта и помириенето. Човъцитъ сж загубили способността си за разумно и хладнокръвно обсъждане, за миролюбиво разрешение на международни спорове, конфликти и национални проблеми.

Всички признаватъ, че войната сж своитъ опустошения и разрушения на градове и селища, на национални богатства, на творбитъ на човъшкия духъ и изкуства, носи неизчислими загуби и страдания за човъчеството. Бъдещата война, обаче, въ която ще бждагъ ангажирани не само милионни армии, но и цъли народи

Като най-страшно и изтъбително сръдство въ бъдещата война се сочи въздушната война. Въ преживаната европейска война участието на въздушнитъ нападателни сръдства бѣше ограничено. Ала отъ войната насамъ летателнитъ апарати претърпѣха грамадни усъвършенствования и се откриха нови пѣтища за въздушни нападения и отбрана. Усилията на всички народи сега сж насочени къмъ създаването на по-многобройни и по-мощни въздушни армии, които ще оказватъ решително влияние върху изхода на бъдещитъ международни стълкновения.

Въ какво се заключава мощьта и опасността отъ въздушнитъ бойни сръдства?

Въздушнитъ нападателни бойни сръдства преследватъ следнитъ цели:

1. Да всъятъ смуть и паника между мирното население, действайки въ тила на воюващитъ армии и нанасяйки грамадни човъшки поражения и материални опустошения и загуби.

2. Да разрушатъ главнитъ съобщителни и продоволствени сръдства на противника: важни желѣзопѣтни вѣзли, гари, мостове, пристанища, аеродруми, електрични централи, телеграфни и радиостанции, и други жизнени съоръжения.

3. Да разруши продоволствени и муниципални складове, военни химични и др. важни индустриални заведения, важни административни учреждения и центрове, казарми и др.

За постигане на тѣзи цели въздушнитъ бойни сръдства разполагатъ съ бомби: избухливи, възпламенителни и съдържащи отровни химични вещества, наречени бойни газове.

Избухливитъ и възпламенителни бомби представляватъ главно опасностъ за голѣми поселища и градове, причинявайки голѣми материални щети. Съдържащитъ отровни газове бомби по-скоро съставляватъ опасностъ за малкитъ поселища и за намиращитъ се на открито живи същества — човъци и животни.

Избухливи бомби

Тѣзи бомби притежаватъ извънредно голѣма разрушителна сила. Най-новиятъ типъ бомбохвъргачи могатъ да носятъ голѣми тѣжести, а следователно и повече избухливи бомби. Най-голѣмитъ избухливи бомби достигатъ до 2,000 кгр. и причиняватъ невѣроятни разрушения. Разрушителната сила на бомбата зависи отъ голѣмината ѝ и отъ състава на експлозива. Едни отъ бомбитъ експлодиратъ веднага, щомъ се допратъ до земята, други се пръсватъ, следъ като преминатъ 1—2 и повече етажи на зданието. За предпазване на зданието отъ бомбитъ желѣзобетонитъ трѣбва да има следнитъ дебелени: за бомби отъ 50 кгр. — 80 см. за бомби отъ 100 кгр. — 97 см. за 300 кгр. — 149 м., и за 1000 кгр. — 227 м.

Голѣмитъ бомби се носятъ въ ограничено количество и затова се хвърлятъ само въ важни обекти. Малкитъ и сръдни бомби се хвърлятъ въ по-голѣмо количество и вѣроятността да попаднатъ на зданието и причинятъ разрушения е по-голѣма. Попадането въ целъ на бомбитъ зависи отъ тежестта имъ, отъ скоростта на бомбардировача и отъ насоката на вѣтъра, който отклонява бомбитъ отъ даденото имъ направление.

За щастие, опасността отъ избухливи бомби не е толкова, ала отъ по-голѣмо значение е моралниятъ ефектъ, предизвикателния страхъ и паника отъ падащитъ и пръскащитъ се съ голѣмъ трѣсъкъ бомби въ разни части на града. Внасянето смуть и тревога въ живота на мирното население не може да не се оказва влияние върху духа и бойната способностъ на защитницитъ на отечеството.

Възпламенителни бомби

Предназначението на тия бомби е да предизвикватъ пожари и разрушения и то едновременно въ разни части на града, като иматъ за прицелна точка по-важни и жизнени съоръжения. По голѣмина тѣзи бомби сж малки и единъ бомбардировачъ може да носи до 1,000 бомби отъ единъ килограмъ или до 5,000 отъ по 200 гр. Това показва, колко огни-

ща може да се произведатъ едновременно и какъ трудно може да се справи съ тѣхъ пожарната команда.

При падането тѣзи бомби пробиватъ покрива на зданието и се възпламеняватъ въ покривното пространство. Едни — по-старата конструкция — отъ бомбитъ сж напълнени съ червенъ и бѣлъ фосфоръ, който като се възпламенява, образува бѣлъ отровенъ димъ. Новитъ бомби съдържатъ разни експлозиви, напр. термитъ, които при възпламеняването си подпалватъ електроната обвивка на бомбата, а тая последната при горенето развива температура до 2,000—3,000°, която отъ своя страна е въ състояние да възпламени и негоривни материали, като напр. желѣзо. Електронъ е специална металична обвивка съ сребренъ блѣсъкъ и лека като алуминий.

Поражения на възпламенителнитъ бомби сж извънредно голѣми, първо, защото се изхвърлятъ въ голѣмъ брой и, второ, защото причиненитъ пожари трудно се огасятъ и не се гасятъ съ вода. Материалнитъ щети и моралния ефектъ сж грамадни.

Газови бомби

Бойнитъ газове въ действителностъ, съ малки изключения, не сж газове, а твърди и течни вещества, които при пръскането на бомбата се разсѣйватъ въ въздуха въ форма на пращинки, или дребни капчици, образуващи мъгла, или се превръщатъ въ газообразно състояние. За да се направи въздухътъ отровенъ и опасенъ за дишане, необходимо е най-малко 10 гр. на кв. м. отровно действащо химично вещество. Разсѣйването на отровнитъ вещества зависи отъ атмосфернитъ влияния — отъ вѣтъра, влажността и температурата. Дъждоветъ въ много случаи пречистватъ атмосферата отъ отровнитъ газове, а вѣтроветъ ги отнасятъ. По своето физиологично действие бойнитъ газове се раздѣлятъ на четири групи: а) газове, дразнещи очитъ и причиняващи изобилно сълзене; б) газове, дразнещи горнитъ дихателни пѣтища и предизвикващи кихавица и трудно дишане; в) газове, действащи на бѣлитъ дробове и причина-

ващи тѣхното възплавяване, отичане и задушаване; г) газове, причиняващи възпаление и образуване на мѣхурчета по лигавицитъ и кожата.

Бомби носители на заразни болести

Още не сж намѣрили практично приложение подобенъ родъ бомби и не е напълно доказано, дали може чрезъ такива бомби да се пренасятъ и разсѣйватъ заразни начала, носители на заразни болести и епидемии.

Историята на града Варна

Въпросътъ за създаване, написване, на една цѣлостна история на града Варна, на нашия градъ е билъ повдиган на нѣколко пѣти вече било въ разни сръди, било въ в. „Коренякъ“, било дори официално.

Той не е разрешенъ, защото не е лесна работа да се напише история, научно издържана на почти три хиляди годишенъ градъ съ толкова превратна сѣдба.

Оня, който ще се заеме съ тая работа трѣбва да е изразителъ и научно да е подготвенъ да понесе такова не гражданска, служебна, дисциплинарна, а историческа готовностъ.

Мъчно могатъ да се намѣрятъ и лица за това. Учени, — историци имаме най-вече въ София, съ име, съ похвати.

Но и въ Варна имаме нѣколко души, които благодарение на това, че не сж чиновници — чиновнишко занятие е несъвместимо съ спокойното наблюдение и оценяване въ историческото виждане — могатъ да работятъ несмушавани отъ ни, па и сж дали вече доказателства за исторически похвати и подходи. (архим. Инокентий, Атанасъ И. Мановъ, Д-ръ Ст. Ив. Стояновъ и др. нѣкои).

Ето защо ний мислимъ, че е време вече да се излъчи едно тѣло, една комисия отъ нѣколко души, които, всѣки по една епоха има единъ дѣлъ отъ живота на града презъ вѣковетъ — да се заложатъ съ написването на многоочакваната история.

Ще следва да се плати и (Следва III стр.)

Д-ръ П. А. Скорчевъ

Къмъ доуредба на Морската ни градина

Морската градина е нашата гордостъ, тя е галената рожба на варненци. Може би нашето, на варненскитъ жители, чувство е вече притъпено за красититъ на тази градина, съ които ние сме свикнали отъ дълги години, тъй както нашето чувство е заглъхнало и за чаровноститъ на морето. Но за ония, които идватъ лѣте извътрешността съ свѣжи сѣтива, морето открива неизброими чарове, жадно поглътвани съ око, съ ухото, съ обонянието и съ цѣлата душа, а морската градина имъ се струва земенъ рай, тя ги обайва и изпълня съ благоухание и жизнерадостъ тѣхнитъ гърди широко разтворили се за прелеститъ на морската природа.

Морската градина е любимката на нашата общинска управа, която съ вкусъ и успѣхъ налага все по-голѣми грижи за нейната уредба и украса.

Следъ не много време морската градина предстои да бжде разширена, като ѝ се придадатъ гробищата и околнитъ мѣста. Та тъкмо сега се

нововъведения целящи да се доуреди и опитоми втория ѝ дѣлъ, който има всички предусловия да се развие и превърне въ една прекрасна райска градина.

За сега вториятъ дѣлъ още нѣма, тъй да се рече лице къмъ морето. Движението става по централната алея, каквато може да има въ всъка континентална градина. Отъ тази алея морето почти не се вижда; едва тази година лехитъ къмъ източната ѝ частъ се подредиха и се откри гледка къмъ морето. Обаче това е далечъ недостатъчно. Морето трѣбва широко да се открие за градинската публика. Трѣбва да се прекара една хубава побръжна алея, като се почне отъ дола срещу лѣтния пристанъ та чакъ до католишкитъ гробища. Една незамѣнима придобивка ще бжде ако градинското художествено изкуство превърне всички изгледни мѣста по побръжиято въ прелестни тихи засѣчени ниши и кѣтища за блѣнуване и съзерцание на морето. Разбира се, трѣбва безпрѣкословно

упорито заслоняване на гледката къмъ морето чрезъ неумѣстно насаждане на високорастящи акации, чиито издънки напълно го препрѣчатъ за погледа на градинскитъ посетители. *Защото най-голѣмото богатство на морската ни градина е свободната съ нищо не препречена гледка къмъ морето.* — По рѣбоветъ на брѣгта отсамъ граничарския паметникъ имъ стърчащи, надвесени надъ морето скали, които постепено се подравятъ и политатъ надолу дето могатъ наслука да строятъ главата на минаващитъ до самата стена по каменящитъ захласнати любители на морето. *Тия опасни стърчоци скали трѣбва чакъ по-скоро да се срутатъ и обезвредятъ.*

Втората частъ на градината къмъ горния си край е още недостатъчно опитомена и безопасна. Тукъ дори и по пладне се намиратъ тъмни личности които безпокоятъ градинската публика, особено самотнитъ жени. По тия мѣста всѣко лѣто се въртятъ разни извратени типове и екзотичности (излагащи на показъ срамнитъ си), които би трѣбвало да се изпращатъ на при-

лака на тази частъ нощемъ гъмжи отъ гаменария, които дебнатъ влюбенитъ двойки и се опитватъ да ги изнудватъ. Изобщо движението извън тѣлитъ алеи на горната градина нощемъ е опасно и съпроводено съ неприяности. Ето защо твърде умѣстно е тя да се опитоми и олюди. — Какъ може това да стане? — Мисля че тази частъ може да се съживи, като се създаде кейде къмъ слугинското сбирнище нѣщо подобно на виенския *вурцелъ-праатеръ*. Тукъ могатъ да се издигнатъ бараки за разни развлечения — марионетенъ театъръ, стрелбища разни юношески забави, каросели и др. Отъ по-голѣмъ интересъ и отъ полза за разгласата на нашата близка и по-далечна българска природа ще бжде ако тукъ кейде се постави една *върпяща се панорама* за стереоскопно гледане на смѣняващи се презъ нѣколко дни снимки на нашенски забележителности и на хубави пейзажи изъ цѣла България. При това тази панорама ще бжде доходна и забавна, тя безшумно ще извърши една добра служба за опознаването

на чужденцитъ — лѣтовници съ прелеститъ на многоликата българска природа. — Създаденитъ тукъ забави и развлечения ще привличатъ публиката къмъ този пустѣящъ сега край на градината, той ще се оживи, ще се освѣтли по-добре и тъмнитъ личности отъ само себе си ще се прѣждосатъ.

Морската ни градина е вече твърде обширна, тя е проширена съ множество алеи, площади и морави, а скоро ще стане още по-обширна. Ето защо, време е вече да се поставятъ имена на по-главнитъ мѣста и алеи. Съ това ще се улесни твърде много точното обозначаване на исканъ пунктъ въ градината, което е отъ значение при опредѣляне на срещи и др. под. Желателно е наименованията да не бждатъ дълги, да не бждатъ имена на дѣлци и др. а да бждатъ кратки, звучни и лесно изговорими за чужденцитъ.

Съ осъществяването на горепредложенитъ нововъведения нашата морска градина ще се съживи и разхубави и тя заслужено ще носи своето морско прозвище.

МЕЖДУНАРОДНИТЪ СЪБИТИЯ И ВЪНШНАТА НИ ТЪРГОВИЯ

Преди навлизането на германските войски в Полша, Европа преживяваше моментът на оживена дипломатическа дейност, понеже тогава се започваше дипломатическата борба между тоталитарните и демократическите държави — едините представяни от Англия и Франция, а другите от Германия и Италия.

От момента на започването на тая борба, стопанския барометър показва едно раздвижане на международния пазар. Започна се търсенето на някои произведения в голем мащаб, което оказва своето влияние върху цените на търсените стоки.

Това показваше, че нещо ще стане в Европа. Стопанския барометър показваше вече тревожни събития.

Сключи се пакт за ненападение между Германия и Съветска Русия, разбира се след неуспеха на Англия и Франция, чийто представители се самоизмаваха четири месеци в Москва.

Борбата бѣ спечелена от тоталитарните държави.

За да се сбъдне предсказанието на стопанския барометър германските войски влязоха в Полша, но Англия за да изпълни даденото си обещание на Полша, обяви война съ своята съюзница Франция на Германия. Разбира се тези събития оказаха своето пагубно влияние надъ стокообмяна защото корабоплаването в Атлантическия океан се прѣкъсна за воюващите държави.

Така намалѣ търговията съ държавите граничащи съ Атлантическия океан, понеже корабоплаването за Англия и Франция е рискувано, а за Германия изключено.

Следователно, търговия безъ корабоплаването не може да изпълни своите функции. И такъв стокообмян е ограничен, защото никой търговец нѣма да рискува, а така сжщо и параходните дружества прекратяват рейсите си за воюващите страни. Настъпва анемия за стопанския живот, която се отразява върху търговския баланс на воюващите и неутралните държави. Така, днес нашата търговия съ Германия се извършва по жельзниците и Дунава, а това оказва голѣмо влияние надъ стокообмяна ни съ държавата, която взема най-активно участие въ нашия износ.

При това положение Германия ще купува най-необходимите артикули за своя народ, защото тя се намира вече въ война. А това ще окаже влияние надъ износа ни, защото Англия и Франция, които сж сжщо въ война не представляват голѣма загуба, когато Германия е душата на износа ни.

Че събитията сж оказали влияние върху нашия износ се потвърждава от факта, че сме изнесли през м. август 36,351,000 кгр. стоки за 267,100,000 лв. Този износ съпоставен съ износа за м. юлий, се оказа по-малък съ 30,685,000 кгр. за 136,000,000

Докато износът е прѣтърпѣл намаление, то вносът ни се е увеличил. Така през м. август той възлиза на 33,751,000 кгр. за 398,700 лв. Така този внос въ сравнение съ м. юлий показва едно увеличение от 3,739,000 кгр. обаче стойностно той е съ 53,000,000 лв. по-малък. Въп-

рѣки всичко, търговският ни баланс за м. август се приключва съ пасивно салдо от 131,700,000 лева срещу 283,000,000 лв. пасивъ за сжщия месец на 1938 година.

До колко събитията сж оказали влияние тази година на нашия стокообмян, може да констатираме от търговския ни баланс, който за периода януарий — август се приключва съ пасивно салдо от 746,000,000 срещу 239,000,000 лв. пасивъ за сжщия период на 1938 год.

Следователно, събитията сж оказали влияние надъ стокообмяна ни, обаче въ замѣна на това ние виждаме от изнесените стоки през август, пшеницата да заема първо мѣсто въ нашия износ — за 44,100,000 лв., докато това мѣсто се заемаше от тютюна.

Отъ всичко това ние можем да извадим заключение че събитията, които стават въ Европа при нашият неутралитетъ ще създадат от България едно стопанство продоволстващо съ хранителни продукти нуждаещи се държави. Отъ това ще спечели народът и държавата ни, които съ трепетъ очакват стопанското благоденствие на страната.

Историята на града Варна

(Продължение отъ II страница)

трудът имъ. Освенъ това ще следва да бждат изпратени да изследват архивните материали и съчинения върху Варна въ Софийската, Пловдивската, Виенската, Венецианската, Цариградската и др. библиотеки, гдето има добри източници за целите, а така сжщо и всичко онова, което е събрано и откъслечно печатано до сега.

Тая комисиия ще съумѣе да си разпредѣли добре труда. Нюжно е въ нея да влизат и люде, които добре знаятъ гръцки, турски, италиански, руски, френски, па и нѣмски, главно първия и втория езици.

Съставена веднажъ и съ определено разпредѣление работата на комисията сигурно ще трѣгне на добре. Разноските по възнагражденията и изследванията въ други градове да се поемат отъ известен комитетъ, така както е направено съ историята на Сливенъ, София, Пловдивъ, Габрово и др. Задачата е много мъчна и изисква много време за разрешение, но е постижима, благодарна и отъ голѣмо значение за града ни. Срѣдите около дружество „Коренякъ“ трѣбва да я поемат и помогнатъ насочените отъ други усилци.

**Всѣни варненецъ
трѣбва да четете в.
„Варненски
коренякъ“**

Печат. А. Пъндълийски-Варна

ВАРНА КАТО ГРАДЪ И ЛЪТОВИЩЕ Какво има и отъ какво се нуждае

Въ четири предидущи статии под горното заглавие, поместени въ в. „Варненски коренякъ“, броеве: 14, 17—18, 19, отъ 1938 г. се опитахме да скицираме на бързо, въ сбитата форма контуритъ засѣгащи обективния строежъ на единственото отъ разрядъ морско лѣтковище на България, китното му декориране и здравословно издигане. Ний само издигаме донѣкъде завѣсите, засѣгаме проблемитъ, безъ дори да мислимъ, че сме изчерпателни. Утеха и награда ще ни бжде, ако въ основитъ на бждащата творческа дейност на фактори и зидари на бждаща вълшебна Варна легне по някои отъ нашитѣ мисли, като основен строителен камък. Настоящата статия (пета по редъ), (последна по тази тема) е непосредствено продължение на първитѣ четири, но разбира се, въ нея ще бжде разгледанъ новъ обектъ отъ сжществуващо значение за бждащото на гр. Варна.

Тежки перспективи се очертаватъ за Варненската градска община. Не бива и държавата да стои повече фиксирана въ позата на хладнокръвна зрителка, когато се гърчи конвулсивно градътъ на Царската лѣтна резиденция, дето всѣко лѣто гостуват отборъ представители едва ли не отъ всички краища на свѣта, а поѣкога дори и чужди държавни глави и свѣтовни знаменитости. Това подчертава огромното значение на Варна за естетичното ни ниво и общата културна степен на страната, за възхода на Царството и народа. Изхождайки отъ тази преценка ний си позволяваме да подчертаемъ, че и най-голѣмитѣ жертви сж оправдани и поносими, когато се даватъ тѣ за честта и славата на единъ народъ, за придобивки въ живота на гражданството и блѣскавото бждаще на родни градове.

Отъ всичките ни нахвърлени до сега проекти, безъ особени детайли най-голѣмъ проблемъ е *езерото*. Има проблеми, отъ които често зависи бждащото не само на единъ първостепенъ градъ, но дори и на една държава, за които не се държи сметка за жертвитѣ при реализирането имъ. Отъ подобно естество е и Варненското езеро. То се нуждае отъ корекция, регулация въ широкъ смисълъ на думата да се прибере въ свойтѣ естествени дълбочини; брѣговетѣ му да се укрепятъ съ кеиви подпорни стени отъ канала между него и морето до канала при с. Бѣлево. Една задача наистина копосална. Образованието по този начинъ огромни площи свободна земя въ лѣво и дѣсно, напластени съ неизтощимъ торъ отъ плодородни наноси ще се покрие въ скоро време съ лѣсове, овощни градини, лозя, ливади и др. образцови стопанства... Два павирани булеварда около този необятенъ естественъ басейнъ, като две серпантини съ невидимъ край, декорирани съ кипариси, брези, стройни тополи и др. видове декоративни китни дървета, ще пригърнатъ кристалнитѣ води на най-живописното въ свѣта пристанище, въ което ще гъмжатъ и всички видове отъ рибното царство на морето и рѣкитѣ. Мощнитѣ, необятни колоси на иноструални про-

изводства, въ които десетки хиляди работници ще намѣрятъ приложение на своя труд; вилитѣ, дворцитѣ, кокетни, стройни и сѣтло-бѣлосанитѣ стопански жилища въ старобългарски стилъ, всички всрѣдъ цветни градини, неосетно ще се появятъ тукъ съ всичката живописна праздничност и жизнерадостъ, въ хармонични тонове и симетрични линии. И това постижение въ общъ обсегъ, тия творби на човѣшки рѣцѣ и българския гений, ще бждатъ най-свѣтли тѣ сжпоценни бисери, не само върху китния венецъ на една великолепна черноморска царица като Варна, но и върху славната брилянтена корона на Велика България.

Като така, дѣлото е общо. Само съ усилията и щедростта на цѣль народъ могатъ да се изграждатъ приказни, безсмъртни паметници, като нахвърления горе. Веднѣжъ осъщесавенъ горния проектъ можемъ да бждемъ увѣрени, че по брѣговетѣ на Черно море, па и по-далеко, никой не ще си прави илюзии да ни догонва дори съ милиарди. Къщата, която е опналь Богъ предъ насъ, никой не притежава. Стига на време да вземемъ златната трудова игла и да попълваме, да бродираме по нея кувора съ нашитѣ алеи макове, сребриститѣ маргаритки отъ кадифенитѣ подбалкански ливади и синуритѣ на чичовата нива и съ трѣндафилитѣ на розовата ни долина.

Онова поколение, което бжде честито да нанесе на скицираната контура Божественитѣ багри, сѣнки и свѣтлина, да реализира великитѣ придобивки на труда и културата, истински ще се радва и съ правото ще се гордѣе когато съзерцава съ възторгъ цъметнитѣ постижения, мечтани, бленувани отъ предшественицитѣ. Този великъ паметникъ ще сведочи за могщото дѣло на новото пилило, на новата строителна генерация, калена и поена въ творческия полетъ на великото наше трето Българско Царство.

Предъ прага на вечността съмъ, та бързамъ при своя недалеченъ вече залѣзъ, да пожелаю и признаю: нищо не ме е разколебало въ творчеството, въ гения и упорития духъ на брата българинъ. Дано още презъ това столѣтие той възхитенъ отъ закръгленитѣ свои гигантски творби за възхода на Царството и на Царствена Варна, вълшебното цвѣте на Балканския полуостровъ, съ спокойна съвестъ да въздъхне и каже: „Дай си, Господи, закрилата и благословията на това мое завършено велико дѣло да пребжде и процъвтѣва, во-векъ-вековъ! Дано!

Участието на женитѣ въ военната отбрана на Германия

Едно съпоставяне не днешното състояние на Германия съ това отъ свѣтовната война показва едно неимовѣрно повишаване на военната сила и сигурността на днешна Германия, както въ военно тѣй и въ стопанско и социално отно-

шение. Общо погледнато подъ стопанство не трѣбва да се разбира само военното стопанство, а въобще стопанство на страната. Въ стопанската и социална област, съ започване на военнитѣ действия, германската жена бѣше поставена да сътрудничи. И то по предварителенъ планъ, изпълняванъ отъ създаденитѣ за тази целъ организации.

Въ 1914 г. женитѣ е трѣбвало да изпълнятъ своя дългъ къмъ родината, участвайки въ „Националната женска служба“. Но, това тогава е била една необедителна стопанска акция. Нито държавнитѣ учреждения, нито военното стопанство сж имали помощта на жената. Днешна Германия се радва на превъзможването на всички тѣзи трудности. Здрави организации, създадени отъ партията, иматъ задачата да поставятъ днешната германка въ помощъ на нацията, въ отбраната на страната. Тѣзи организации, поставятъ жената въ Германия да служи сътрудничитѣ тамъ, кждето мъжетѣ сж опразднили мѣстата, заминавайки за фронта.

Почти всички социални грижи днесъ, съ изключения на социалното застъпничество за работниците въ предприятията, сж повѣрени на женитѣ. Това е могщата организация за народно благополучие (за подмагане социално слабите), която работи въ тази област. Още презъ време на кризата съ Чехския въпросъ, и съ присъединяването на Судетската областъ тази организация показва своята сила.

Въ областта на нац. стопанство, жената въ Германия дава сжщо своя дѣлъ помощъ — и това сътрудничество се ржководи отъ женския отдѣлъ при Германския Работнически Фронтъ.

Още презъ свѣтовната война се установи, че жената е годна за различни водове работа, които въ мирно време оставатъ затворени за нея. Но, все пакъ въ 1914 год. и посетне, жената пое мъжката работа само въ области на стопанството. Въ фабрицитѣ жената не можа да замѣсти мъжа. Днесъ обаче женитѣ заематъ почти всички мѣста, опразднени отъ мобилизиранитѣ мъже. За тѣзи служби и трудъ тѣ иматъ своята предварителна подготовка. И резултатитѣ отъ женската помощ сж добри. Всичко това се извършва въ Германия по предварително съставенъ планъ. И понастоящемъ се знае, че сжществуватъ голѣми резерви отъ женска работна ржка, които всѣки моментъ могатъ да бждатъ вкарани въ работа. Страничнитѣ наблюдения, които могатъ да се направятъ, водятъ само до едно заключение — че въ Германия цѣлата нация може да бжде мобилизирана. Всѣки има своя „фронтъ“, кждето да изпълни отечественитѣ си дългъ. Германската жена, днесъ участвува въ отбраната на страната не отъ суета „и тя да прави нѣщо“. Това сж можщи женски организации, които даватъ своитѣ членове на държавата за помощъ и сътрудничество, плановѣрно и целесъобразно, съ хладното съзнание, че се работи за националната кауза.

Нека отъ всичко това да взематъ поука женитѣ въ България, за да бждатъ полезни единъ денъ на държавата, като дадатъ своята данъ наравно съ мъжетѣ за величието на България.

